

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1173
Ημερομ. Κατάθεσης: 14/11/2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς : την κ. Υπουργό Πολιτισμού

ΘΕΜΑ : «Ενέργειες επιστροφής των κλεμμένων από τους ναζί αρχαιολογικών θησαυρών»

Κυρία Υπουργέ,

Στις 9 Νοεμβρίου είχα προσκληθεί να συμμετάσχω σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο δήμο Θερμαϊκού, στην περιφερειακή ενότητα Θεσσαλονίκης, με τίτλο "Οι γερμανικές οφειλές και το κατοχικό δάνειο".

Οι κατοχικές δυνάμεις πέρα από το περίπου 1 εκατομμύριο θανάτους Ελλήνων πολιτών που προκάλεσαν, κατέστρεψαν τις υποδομές της χώρας μας και λεηλάτησαν τον πλούτο του λαού μας. Μεταξύ αυτών των καταστροφών, υπολογίζεται πως πάνω από 1 εκατομμύριο βιβλία και 10.000 αρχαιολογικοί μας θησαυροί, αρπάχτηκαν και μεταφέρθηκαν στην Γερμανία.

Υπάρχουν στοιχεία από τρεις εκθέσεις που συντάχθηκαν μεταπολεμικά γι' αυτή τη λεηλασία. Στον ειδικό τόμο που εξεδόθη το 1946 από το υπουργείο Παιδείας με τίτλο «Ζημίες των αρχαιοτήτων εκ του πολέμου και των στρατευμάτων κατοχής», καταγράφονται αναλυτικότερα οι κλοπές ελληνικών αρχαιοτήτων από τα μουσεία, οι λαθρανασκαφές, οι καταστροφές και οι ζημιές μνημείων από τους ναζί.

Τα γερμανικά στρατεύματα κατέκλεψαν ανεκτίμητης αξίας αρχαιότητες. Οι περισσότερες εξ αυτών εστάλησαν στη Γερμανία, στην Αυστρία και σε άλλες

χώρες. Κάποιες εκτέθηκαν ακόμα και σε μουσεία, ενώ οι πιο πολλές παραμένουν άγνωστο που βρίσκονται, ελάχιστες δε έχουν επιστραφεί στην Ελλάδα.

Σημαντικές ήταν και οι κλοπές αρχαιολογικών θησαυρών που κλάπηκαν.

Οι Γερμανοί, ειδικότερα, έκλεψαν αρχαιότητες από 42 μουσεία ή αρχαιολογικούς χώρους (αρχαιολογικές συλλογές, αγάλματα, ανάγλυφα, νομίσματα, χρυσοί στέφανοι, ιερά σκεύη και άλλα). Επίσης, προκάλεσαν καταστροφές σε 87 αρχαιολογικούς ή ιστορικούς χώρους. Τα ευρήματα από τις ανασκαφές αυτές, οι κατακτητές είτε τα απέστειλαν σε Γερμανία και Αυστρία, είτε τα πήραν μαζί τους. Οι Ιταλοί έκλεψαν αρχαιότητες από 33 μουσεία ή αρχαιολογικούς χώρους. Οι Βούλγαροι από 9 μουσεία ή αρχαιολογικούς χώρους. Τα γερμανικά, ιταλικά και βουλγαρικά στρατεύματα απεδείχθησαν ορδές «νέων Ελγιν», που κατέκλεψαν ανεκτίμητης αξίας αρχαιότητες¹.

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός :

1. Γνωρίζει το υπουργείο σας πόσα και ποια αρχαιολογικά ευρήματα λήστεψαν οι δυνάμεις κατοχής και που βρίσκονται αυτά σήμερα;
2. Έχετε λάβει υπόψη σας την αναλυτική έκθεση του Υπουργείου Παιδείας με τίτλο «*Ζημίες των αρχαιοτήτων εκ του πολέμου και των στρατευμάτων κατοχής*» του 1946;
3. Έχει συνταχθεί από τότε νεότερος κατάλογος κλαπέντων από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού; Εάν ναι,
4. Τι ενέργειες έχουν γίνει από εσάς και το υπουργείο Πολιτισμού προς τη Γερμανική, την Ιταλική και την Βουλγαρική κυβέρνηση για την επιστροφή τους;

Ο ερωτών Βουλευτής
Νικόλαος Παπαδόπουλος

¹ <https://www.istorikathemata.com/2012/04/1941-1944.html>